

Abonnement pour un an.

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD," Constantinople.

Téléph. St. 865

XXIIème ANNÉE

1927, 15 Janvier No220

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ ایک [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغداپسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

بغال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینچی سنہ

نومرو ۲۲۰-۱۵ کانون ثانی ۹۲۷

اوسقار وایدك فكر و فلسفه لرندن :

كوزه لك ، بنم ایچین ، خارقه لرك خارقه سیدر .
یالكز سطحی نظر لر در كه ظواهره كوره حكیم ویرمزلر .
جهانك حقیقی سری مرئی اولمقدر ، غیر مرئی دكل .

بوكون متأهل کیمسه لر مجرد کیمسه لر کی و مجرد لرده
متأهلر کی یاشایورلر .

اكر برانسان حیاتی آرتیستك برطرزده قبول ایدرسه
ارنك دماغی ، قلییدر .

انسانه ناصل اولیورده بر حیوان مدرك دییورلر !
او ، حیوان مدركدن باشقه هرشیدر .

بن ، استقبالی اولان آرککلری و برماضیه صاحب
قادینلری سورم .

قادینلری تعریف ایدیگز : سرسز سفه نکس !

کیمه بر فناؤدین نامی ویریورسکیز ؟ بر آرکک ،
بونوع قادینلردن هیچ بیقماز .

برانسانك مکملیت حقیقیه سی ، مالک اولدیغی شیده .
دکل ، اونك بولندیغی حاله در .

انسانلری ایی وفناده تقسیم ایتك مناسبتسز برشیدر !
اونلر یا جازبه لیدرلر ، یاخود جان صیقیدرلر . ایشته
هپی بوقادار ! . . .

تحقیرلره اقتصاد توصیه سنده بولونمق ، هم قابا و هم ده
فقیر آمیز برشیدر ؛ بو ، آچلقدن اولمك اوزره بولونان
برکیمسه ده داها آزیه سی نصیحت ایتمکدر .

کوزه ل اولمق ایی اولمقدن ، فقط ایی اولمق چیرکین
اولمقدن اولادر .

احتراس ، عدم موفقیتك صوك التجا کاهیدر .

کونشه

یانار بیوک یورکک صدر اشتیاقده
تواضعکله ، غرورکله ، رحم وزورکله .
طوغار یاقینده بر آهنگ و بر توان بر نسل :
ا کینلر اوستنه روح صاچیلدی نورکله .

ع.م.

کمیة اهمیتسز اولان بوزمره یی ، کیفیت اعتباریله چوق
دولغون و اولغون بولدم !

بایورد - اوف یولی ، طرزون - بایوردن
طریقندن چوق یاقیندر . وقتیه روسلرک یاپوب بر اقدیغی
شوسه نك بوزولن محللاری تعمیر ایدیلیر ، صوغانلینك
اوستنده زیغانده . اولدیغی کی ، قیشین مرور و عبوری
قولایلاشیدیره حق ترتیبات اتحاد اولنورسه ، قارلی موسمه
آرابه ایله ایکی ویا اوچ کونده ، یازین او طومویل ایله اوچ
درت ساعت ایچنده اوفدن بایورده ککک ممکندر .

ملکتمزك الكفیاض و محصولدار بر قسمی اولان ،
ارضروم و حوالیسی ، شمندوفر باشلینجه یه قدر بو کنیش
منتظم بولدن ساحته ربط ایتمهك اقتصادی بر کناهدر :
بایوردك بغدادلری ایبارلرده چورورکن ، اوفده آمریکا
اونی بیورلر مش ! .

اوفك کویلری کاملاً ته پلرده ، دیک صرتلرده ،
یاماجارده در . یکدیگر لیریندن درین خط اجتماعلر بایرلره
آیرلشدر . بری برلریله مواصله لری و شوسه یه اینن
انجه کچی ایزندن باشقه یوللری یوقدر . بو وضعیت
مکتب مسأله سنی اشکال ایتمکده در . هرکون بر مکتب
آچقی ممکن دکلدر . همجوار بر قاچ کویه بر مکتب
آجیلسه ، چوجوقلرک یولسزلق یوزندن کیدوب کلمی
هله قیشین بو یوک بردرد اولور . بوکا قارشى تک بر چاره
دوشونویولور ، که جداً معقول و مصیدر : بو قضاده ایلاک
ارکک و قیز یاتی مکتبلری فضلجه آچقی !

امیرارباب

هیچ بر جنایت عادی دکلدر ، فقط هر عادیلک بر جنایتدر .

بر بویوک شاعر ، حقیقی بر بویوک شاعر مخلوقاتک الک از شاعرانه اولانیدر ؛ فقط دون درجه‌ده کی شاعر مطلقا فسونکاردر ، اونلر نه قدر شاعرانه کورونورلر سه قافیه‌لری اوقادار فنا اولور . یالکز عادی صونه‌لری محتوی بر کتاب نشر ایتش اولمق انسانی تحمل فرسا بر حاله قویار ، او ، یازمنه مقتدر اولامادیغی شعری کورور ، دیکرلری ایسه تحقیق ایتدیر مکه جسارت ایدمه دکاری شعری یازارلر .

ا کر برشیدن بحث اولونماز سه اوشی اصلا وقوعه کلز . اشیایه شأیت ویرن اؤدهدر .

بردورده یاشایورز ، که فائده سز شیر ، یکنه مقتضیاتدن معدوددر .

چوق موده رن اولمقدن دها تهاکلی برشی یوقدر . ردنبره افراط درجه‌ده مودالقدن چیقماق خاار سه نه دوشولور .

اوزون نشان مراسمی تقدیر ایتمه یورم . بو ، انسانلره تاهلدن اول متقابلاً سجیه‌لرینی کشف ایتک فرصتی ویریر . بوا یسه ، او یله ظن ایدیورم که ، قطعاً عاقلانه بر حرکت صایباماز .

ای بر جمعیه (à la bonne société) منسوب اولمق برغانله اولمقدن باشقه برشی دکلدر ، منسوب اولماق ایسه بر فاجعه‌در .

بوعالمده آنجاق ایکی فاجعه واردر : بری ، آرزو اولنان شیئی استحصال ایدمه مک و دیکری استحصال ایتمکدر . بوضو کنجیسی چوق دها فنادر ، بر حقیقی فاجعه‌در .

یابر اثر صنعت اولمالیدر یا خود بر اثر صنعت طاشیالیدر .

یالکز سطحی اوصاف پایدار اولور ، انسانک الک درین سجیه‌سی چابوق آکلاشیلیر .

زمان ، بر اسراف نقددر .

ترفنده اولمق ، مکمل اولمقددر .

آنجاق ذوق ایچین یاشامالی یز . هیچ برشی سعادت کیی اختیار لاماز .

ای تریه کورمش کیسه‌لر باشقالرینه معترض بولنورلر . حکیملر ایسه کنیدیلرینه معارضدرلر .

دینلر (Religion) ، حقیقت اولدقلرینه دایر دلائل شوتیه ارانه ایتدکاری زمان ، نولورلر . علم ، اولمق دینلرک دفتر رسمیسیدر .

صنعت ، بوتون چیر کیندکلرک منشایدر .

دورلر ، تاریخده کنیدیلرینک (تاریخ یا کلشلقلری Anachronisme) ایله یشارلر .

اولومی یالکز معبود بیلیرلر . آپولون غائب اولدی . باشقالرینی بوغازلامش اولدیغی سویله نیلن باسنت حالا یاشایور . (نهرون) و (ناریس) دائمی مزله برابردر .

اختیارلر ، هر شیئه اینانیرلر . اورتا یاشیلیر ، هر شیدن شبهه ایدرلر . کنجیلر هر شیئی بیلیرلر .

امتحانلرده احقر اولما سوالر صوردارلر که حکیملر جواب ویره مزلر .

بر حقیقته ، بردن فضله کیسه اینانیرسه او (حقیقت)

اويوشميش بولونان قوملر محنت و مشقتلرينك حقيقى سبيليني ناصل اوكره نه بيليرلر؟ بو دردلره، اللهدين استمداد ايدرك چارده ساز اولاجاقلرينه اعتقاد ايدرلر. هيئات! كورميورلرمي كه زيرنده ايكله دكاري مختلرك سبب حقيقيلري اولان و كنديلري ايچون اللهدين نصرت نياز ايتدكاري [۱] مستبدلرينك يالين قيليجنه بوغازلريني عرض ايتهلري، بوالهملر نامنه امر اولونور؟

اي صاف درون اقوام! مصيبتلر كزده مناجاتلر كزي، نذرلر كزي، قربانلر كزي، تضعيف ايديكز؛ معبدلر كزك اطرافني آليكز، لايعد قربانلر كسيكز، سياره ايچنده و طوپراق اوزره زنده اوروج طوتكز، كندي كوز ياشلريكزه مستغرق اولكز، باخصوص الهلر كزي زنكيكتمك ايچون ني تاب وتوان دوشيكيكز، الهلرك راهبلي زنكيكتمكدن باشقه يرشي ياپاماش اولاجاقسكز؛ ارضك الهلري، سزك كيبي انسانلر اولدوقلريني تسليم و سعادت و رفاهكز ايچون حقكز اولان اهتاملاري ارزان ايتمه دكجه سمانك الهلري سزك معينلر كز اولماياجاقلردر.

مبحث 136 — اقوامي اضرار ايتريطري رفت، اللهدين بايقاقور قدامقلري اولمايغنه قراملري اذناع ايتدك ن قدار مشررم اولريفي.

اهالسكر، حريص و فاسد الاخلاق حكمدارلر مصائب ناسك حقيقي سبيليدرلر. بي فائده، حقسنز، متكرر حربلر ارضي سكه سز، اهاليسز براقير؛ آج كوزلو و مستبد حكومتلر انسانلر ايچون طبعكك نعمتلريني

[۱] (ابوالعلاء المعري) نك شو شعري عيني شيعي طقوز يوز سنه اول سويله مشدر :

ما اجهل الامم الذين عرفهم
واعمل سالفهم اضل وابتر :
يدعون في جمعاتهم بسفاهة
لاميرهم فيكاد يبيكي المنبر.

مألى شودر : طانيديم ايتلر نه قدار جاهلدر . بلدكه طانيما دقلم، داهل صاپيق، داهل آليقدرلر . جمعه نمازلرنده، اشكله دكاري يوزندن امرلري ايچون اللهدين نصرت نياز ايدرلر، اولرك بوحانه آز قالير كه منبر آغلاسين .

عقل سليم

— كچن نسله لن مابعد —

محررى : راهب مدليه

و قاتلانمايه مجبور اولدقلري دردلك و فلاكتلك مصدري بو فنا اداره لر، بوفنا حكومتلردر . كره ارضي برباد و پریشان ايدن قيطلقلر، ديلنجليك [سفالت] محاربه لر، ساري خسته لقلر، سوء اخلاق ولايعد مصائب وخسران اكتر احوالده هپ حكمدارلك، بيوكلكر اهماللي يوزندن و مساوي اخلاقيه لري، ظلم و تضديقلري اثرى دكيدر؟

انسانلك نظرلريني على الدوام سالره توجه ايدرك بتون فلاكتلرينك غضب الهى اثرى اولديغنه اونلري اينانديرارق، زحمت و مختلريني ختامه ايرديرمك ايچون اونلره غير مؤثر و بيهوده واسطه نردن باشقا يرشي تدارك ايتميه رك، دينيله بيلير كه راهب لر، ملتلي، سفالتلرينك منبعلريني دوشونمده منع ايتمكدن باشقا يرشي استهداف ايتمه مش و بوسفالت و مختلري ابدى قيلماني ايسته مشلردر. ائمه دين، اوفقيز آنالر كيبي حركت ايدرلر، كه آجقمش چوجوقلريني نينى لرله اويوتورلر و ياخود چوجوقلري ازعاج ايدن احتياجي [يعنى آجغلي] اونوتدورماق ايچون اوزله اويونجاقلر ويريرلر .

تا چوجوقلقلرندن برى باطل فكرلر ايله كوزلري كور ايديش، غير مرئي فكر باغلري ايله باغلاش، اصله سز قورقور آلنده ازيش، جهالتك قوجاغنده

لكدن چيقار .

* *

وجود ايله روح آره سنده هر هانكي برفرق كوره لر، ايكي سندن ده محروم اولانلردر .

* *

مكن اولديني قدار صنعي اولق . . . ايشته حياتده برنجي وظيفه بودر . ايكنجيه كلينجه : اوني هيچ كيمسه بيلمه يور .

محمد رايي